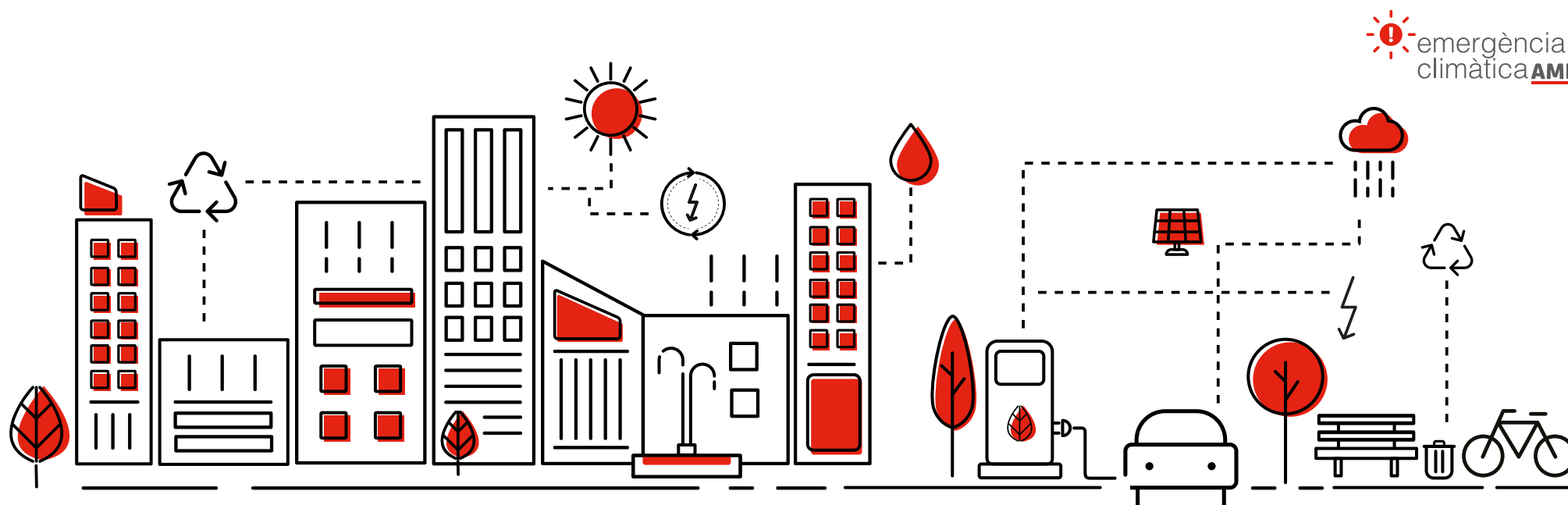

Declaració d'emergència climàtica de l'Àrea Metropolitana de Barcelona

Versió íntegra aprovada pel Consell Metropolità el 23 de març de 2021: www.amb.cat

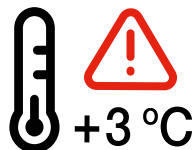

! emergència
climàtica **AMB**

Per què cal
actuar ja?

Per què cal actuar ja?

Fruit de l'activitat humana, **l'increment de la quantitat de CO₂ a l'atmosfera ha fet pujar 1 °C la temperatura mitjana del planeta**. Amb els Acords de París (2015), els governs van establir una sèrie de mesures per **limitar l'escalfament global per sota dels 2 °C** (evitant la xifra d'1,5 °C). Més concretament, els països europeus volen **reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle en un 55 %** per a l'any 2030 i ser neutres el 2050.

Malgrat això, el món es dirigeix cap a un **augment catastròfic de la temperatura mundial de més de 3 °C** a finals d'aquest segle.

Segons les Nacions Unides, cal que els països aspirin a una recuperació econòmica, social i ambiental que inclogui una **descarbonització energètica**. Tan sols una **recuperació verda** post-COVID-19 ens pot apropar a la via de **no superar els 2 °C d'increment aquest segle**.

Per què cal actuar ja?

Països i entitats que ja han firmat una declaració d'emergència

Nombrosos països, regions i ciutats d'arreu del món han declarat l'emergència climàtica (la Unió Europea, Sidney, el Regne Unit, Canadà o Catalunya, entre d'altres). 26 municipis de l'AMB, entre els quals hi ha Barcelona, també s'han compromès a actuar elaborant i signant una declaració d'emergència climàtica.

La comunitat científica adverteix des de fa dècades dels riscos d'aquest escalfament global i, al seu torn, els **moviments de justícia climàtica** exigeixen a les administracions públiques que actuïn i que ho facin ja. Tanmateix, governs, administracions, empreses i ciutadania no n'assumim la gravetat amb la determinació i la velocitat necessàries.

Les declaracions d'emergència climàtica sorgeixen pel reconeixement que difícilment arribarem a complir els objectius marcats als Acords de París i que els **impactes climàtics** seran cada vegada més grans si no s'actua des d'ara mateix amb la màxima rapidesa possible.

Què podem fer per
afrontar la situació
d'emergència?

Què podem fer per afrontar la situació d'emergència?

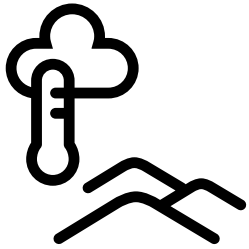
Les conseqüències d'aquest augment de la temperatura són molt preocupants

Des de fa uns anys, al territori metropolità hem observat l'increment dels anomenats **esdeveniments climàtics extrems** (onades de calor, pluges torrencials, sequeres...) i sabem que cap a finals del segle XXI

la temperatura mitjana anual pot arribar a augmentar 1,9 °C en un escenari moderat, i fins a 4 °C en l'escenari més pessimista. Som un territori especialment vulnerable al canvi climàtic.

Què podem fer per afrontar la situació d'emergència?

L' AMB treballa per reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, abandonant els combustibles fòssils amb l'aposta per una energia 100 % renovable

Per facilitar aquest procés de transformació cap a l'acció climàtica col·lectiva, el treball conjunt amb els ajuntaments és clau.

Ens trobem en una **situació crítica**, en la qual ja no n'hi ha prou amb una transició gradual cap a models més sostenibles, sinó que cal superar el funcionament habitual amb accions de gran envergadura. **Calen mesures urgents, contundents i efectives** per lluitar contra el canvi climàtic.

Paper clau de la Taula Clima i Energia de l'AMB

La Taula Clima i Energia és un òrgan participatiu i de seguiment intern desenvolupat gràcies al suport dels tècnics i les tècniques de l'AMB que formen part de la **Comissió Tècnica d'Emergència Climàtica de l'AMB**. La Taula rep el criteri expert d'un **consell assessor d'ecologia** en el qual participen científics vinculats al canvi climàtic de diferents àrees de coneixement (ciències ambientals, sociologia, economia, geografia, etc.).

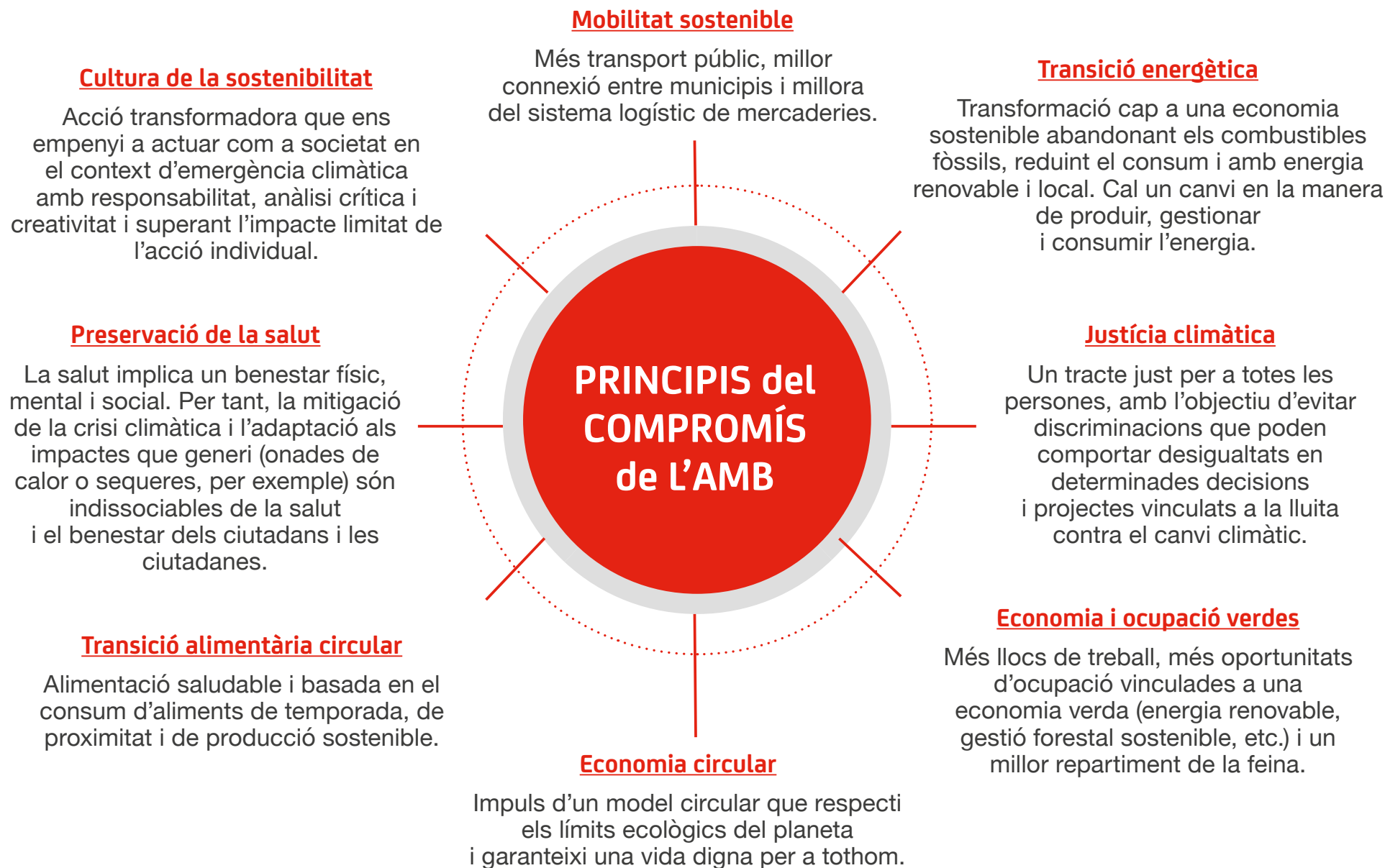
Gestió transversal de l'emergència

Gestió transversal de l'emergència

La pandèmia climàtica, com la del coronavirus, és profundament desigual. El repte d'afrontar la crisi climàtica exigeix actuar de manera urgent i profunda. Els propers anys són decisius. En poc temps cal revertir els efectes de dècades d'excessos.

Gestionar l'emergència climàtica requereix fer-ho des de molt àmbits simultàniament i amb plans i programes transversals que considerin els principis següents:

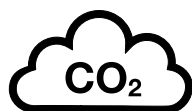
Un salt en el Pla clima i energia 2030

Un salt en el Pla clima i energia 2030

El 25 de setembre de 2018 es va aprovar el Pla clima i energia 2030 (PCE30), l'estratègia metropolitana en matèria de transició energètica i canvi climàtic amb vista a l'any 2030. En el context d'emergència climàtica, el novembre de 2020 l'AMB va aprovar el PMEC

(Programa marc d'actuacions en energia i clima), una eina vinculada a aquesta Declaració d'emergència que defineix les accions concretes que cal portar a terme i la necessitat d'accelerar les que es van preveure ara fa 3 anys.

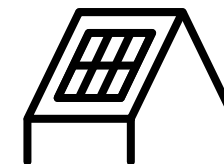
Quina és la finalitat d'aquest Pla?

1
Neutralitat de carboni
del territori metropolità

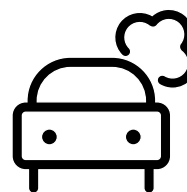
2
Integració dels objectius
de sobirania energètica

3
Impuls a les energies
renovables

4
Eficiència i estalvi
energètics

5
Reducció dels gasos
amb efecte d'hivernacle

6
Adaptació al canvi
climàtic

Coordinació
i immediatesa

Coordinació i immediatesa

Des de l'AMB ens comprometem a **assumir els objectius de la UE de reduir un 55 % les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle l'any 2030 i d'assolir la neutralitat en carboni el 2050**. Pel que fa als objectius d'eficiència energètica i d'energies renovables, l'AMB assumirà els compromisos que la CE adopti en un futur, previstos per al juny de 2021 (*Marc sobre clima i energia per a 2030 - CE; Pacte Verd Europeu - CE*).

Les emissions de l'àrea metropolitana de Barcelona continuen estretament lligades al creixement econòmic. Consegüentment, la **reducció de la demanda energètica** i un **ús més eficient dels recursos** són objectius bàsics per aconseguir trencar aquest lligam.

-55%

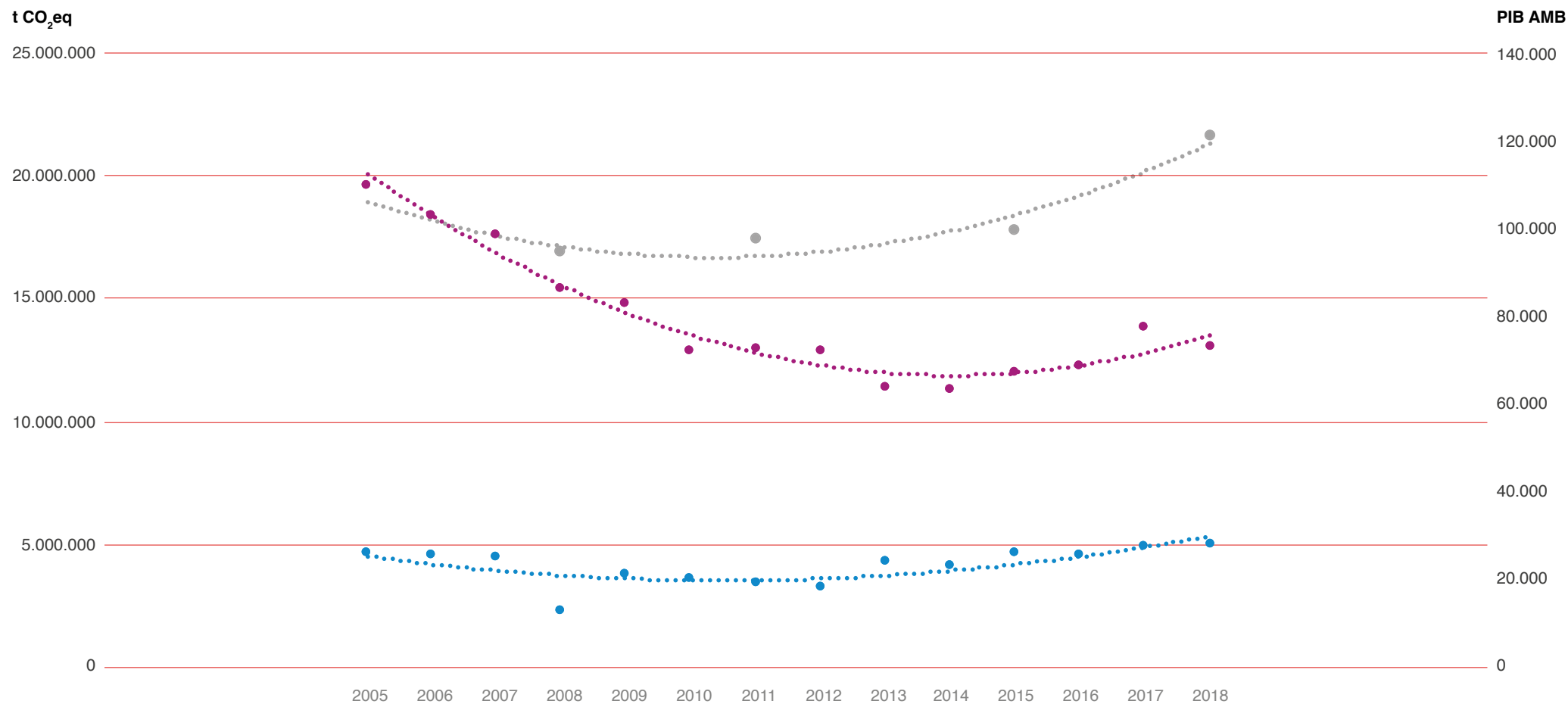
Objectiu de la UE de reduir un 55 % les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle l'any 2030

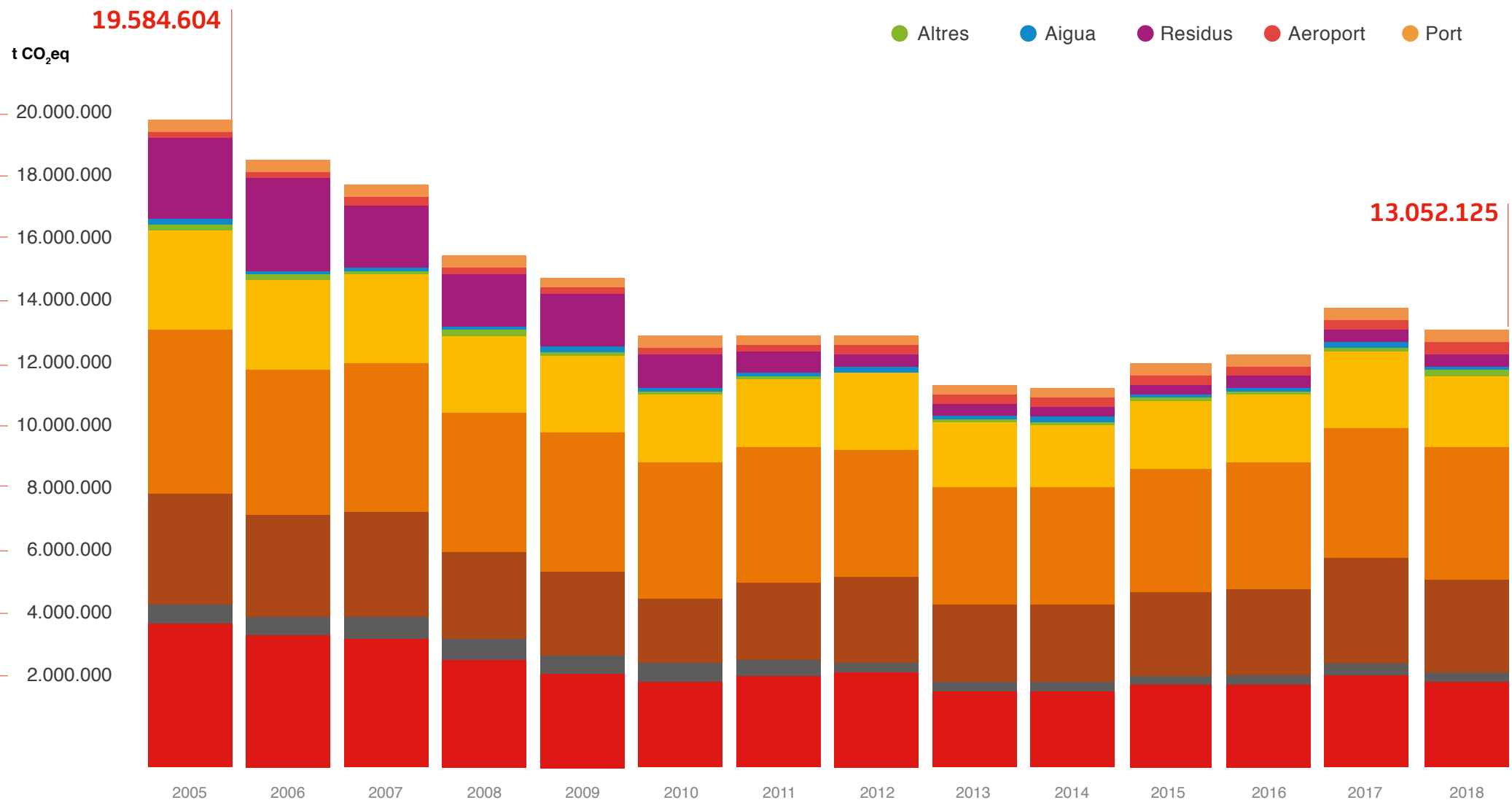
Tendència de les emissions difuses i del règim de comerç de drets d'emissió (RCDE) vs. el PIB de l'AMB 2005-2018

Evolució de les emissions difuses i del RCDE en relació amb el PIB

● Emissions difuses ● Emissions RCDE ● PIB AMB

Emissions difuses per sectors 2005-2018

Coordinació i immediatesa

La reducció d'emissions s'ha de tractar des de tots els sectors, però el paper de l'AMB és especialment important per reduir les emissions derivades de la gestió dels residus

i l'aigua, de la mobilitat, etc., tant per la seva actuació directa en aquests àmbits com per la possibilitat d'influir-hi indirectament mitjançant polítiques, plans i programes metropolitans.

Accions prioritàries

Energia

Promoure la transició energètica (descarbonització i aposta per les energies renovables).

Transport

Facilitar la connexió de fluxos intermunicipals i optimitzar la distribució urbana de mercaderies.

Eficiència

Impulsar la rehabilitació de l'edificació en els àmbits residencial i terciari amb criteris d'eficiència energètica.

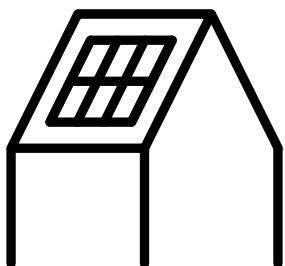
A més de treballar per la reducció d'emissions, el territori metropolità s'haurà d'adaptar als impactes del canvi climàtic presents i futurs i, fins i tot, aprofitar les

oportunitats que se'n puguin derivar. Com assenyala la UE, l'aposta per l'anomenada *adaptació preventiva* és necessària per reduir impactes sobre la salut i costos econòmics.

Per tot això, l'AMB es planteja 5 reptes en clau d'emergència climàtica

Repte 1:

Transició energètica

Canviar la manera com produïm i consumim energia, abandonant els combustibles fòssils, reduint el consum energètic i impulsant l'energia renovable.

Els ciutadans i les ciutadanes poden ser protagonistes d'aquest canvi i implicar-se en la producció de l'energia que consumeixen, convertint-se en *prosumidors*. Escollint fonts renovables i generació local reduiran la dependència energètica i els impactes en altres territoris.

Actuacions clau

Reduir el consum (eficiència energètica).

Impulsar la producció d'energia renovable i afavorir que l'energia que sigui "excedent" es pugui emmagatzemar.

Ajustar l'oferta i la demanda energètiques, permetent l'intercanvi d'energia entre comunitats de veïns, equipaments públics i indústria mitjançant la digitalització de la xarxa.

Introduir criteris energètics en els programes metropolitans de subvencions (habitatges, polígons industrials...) per reduir la pobresa energètica i facilitar l'accés just a l'energia.

EL PMEC (conté 20 accions, de les quals destaquen les següents)

Impulsar la instal·lació i gestió d'energia renovable en els ajuntaments per tal que el 2030 aquests espais siguin "100 % renovables" i cobreixin el consum dels seus equipaments, enllumenat, flotes, etc. amb sistemes d'energia propis.

Donar suport a la creació de 300 comunitats energètiques: agrupacions de persones que generen i consumeixen energia i s'organitzen per compartir-la en condicions justes (llars, indústries i administracions locals).

Repte 2:

Ús i gestió eficients dels recursos hídrics

L'aigua és un recurs vital per al benestar humà, per al funcionament dels ecosistemes i per al creixement i desenvolupament econòmic. A l'àrea metropolitana, la crisi climàtica agreujarà la manca de recursos hídrics.

Un dels reptes de l'AMB és fer un ús i una gestió de l'aigua més eficients.

Actuacions clau

Fomentar l'ús de recursos hídrics alternatius (aigua regenerada, aigua subterrània...).

Continuar incentivant la reducció del consum d'aigua domèstic.

Reservar l'aigua potable per a les activitats que requereixin aigua de gran qualitat i fer servir la de menys qualitat per netejar, regar, etc.

Identificar les situacions de pobresa hídrica i treballar per minimitzar els seus impactes en la població.

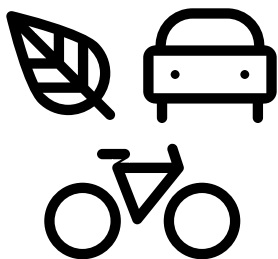
El PDECIA (Pla director estratègic del cicle integral de l'aigua)

El PDECIA establirà mesures per avançar cap a una gestió integral de l'aigua que respecti el seu cicle natural.

Per això es potencia l'ús eficient de l'aigua afavorint la reutilització o la regeneració d'aquest recurs, preveient que, amb les onades de calor cada vegada més freqüents i llargues, les necessitats futures d'aigua a l'espai públic seran més grans.

Repte 3:

Mobilitat sostenible

Reduir les emissions generades pel trànsit rodat, principal emissor de contaminants a l'atmosfera, és un dels reptes més rellevants de l'emergència climàtica.

La disminució dràstica del vehicle privat depèn en gran mesura de l'impuls del vehicle elèctric, però també d'un canvi cap a una mobilitat més saludable i fins i tot activa, amb el transport públic i la bicicleta vinculats al reforç de les zones de baixes emissions. Però les grans infraestructures com el port i l'aeroport també tenen un rol destacat en la modernització i racionalització del trànsit de mercaderies i persones per reduir emissions i protegir la nostra salut.

Actuacions clau

El PMMU (Pla metropolità de mobilitat urbana) i altres plans d'àmbit metropolità proposen:

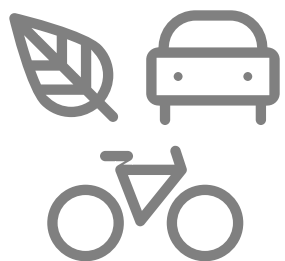
Millorar el transport públic entre els municipis metropolitans sense haver de passar per Barcelona, augmentant l'oferta de bus interurbà, facilitant la intermodalitat, etc.

Reforçar la xarxa ferroviària amb noves línies i més interconnexions (impuls d'un sistema menys radial) i completar la xarxa de tramvies.

Evitar els desplaçaments innecessaris, equilibrant l'oferta de llocs de treball - llocs de residència i promocionant el teletreball i altres eines com les teleconferències.

Millorar el sistema logístic de transport de mercaderies.

Repte 3: **Mobilitat sostenible**

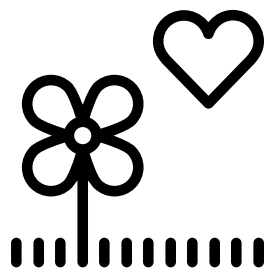

La reducció de l'impacte del port i l'aeroport

El port i l'aeroport emeten quatre vegades més CO₂ que el total de la ciutat de Barcelona. Entre les actuacions que es promouran destaquen reduir les emissions i impulsar sistemes de generació d'energies renovables en aquests dos espais, accelerar la construcció d'accessos ferroviaris al port, potenciar l'ús de modes ferroviaris a l'aeroport, estudiar l'eliminació dels vols curts que tinguin alternativa en el tren i fer una electrificació progressiva d'ambdues infraestructures.

Repte 4:

Planificar ciutat i entorn considerant la ciutat ja construïda, la diversitat dels espais i els requeriments ambientals i socials

El territori metropolità de Barcelona, amb una superfície de 636 km² i més de 3,2 milions de persones, és una de les àrees metropolitanes més grans d'Europa i té un pes important a la Mediterrània. Les ciutats metropolitanes solen tenir una sèrie de característiques (elevada densitat residencial, habitatges envellits, dèficit d'espais verds, etc.) que afecten negativament les seves condicions ambientals.

Planificar ciutats i entorns urbans més sostenibles i respectuosos amb l'entorn implica considerar especialment les zones i els col·lectius més vulnerables, ja que les desigualtats que ja pateixen també els fan més vulnerables al canvi climàtic.

Actuacions clau

Protegir i potenciar els beneficis que aporten els ecosistemes per fer ciutats més saludables i agradables (ciutats més verdes i tranquil·les, manteniment i gestió de zones agrícoles i forestals, presència d'aigua, etc.).

Vetllar perquè els projectes de reforma o rehabilitació i altres tipus d'intervencions siguin oportunitats per millorar les ciutats —tant els espais públics com les llars—, perquè esdevinguin poblacions més fresques i menys vulnerables als estius més llargs i més calorosos; en definitiva, perquè esdevinguin ciutats més saludables.

Avançar cap a ciutats metropolitanes més adaptades: més naturalitzades, amb espais frescos i amb una estratègia de rehabilitació dels edificis que integri criteris energètics.

Repte 4:

Planificar ciutat i entorn considerant la ciutat ja construïda, la diversitat dels espais i els requeriments ambientals i socials

Un territori adaptat i saludable

El Pla director urbanístic dibuixa com serà l'àrea metropolitana del present i del futur:

Es definirà el sistema vertebrador de l'aigua format pels rius, rieres, rierols, etc.

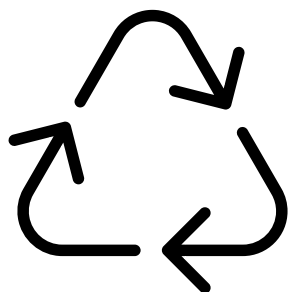
Es delimitaran els espais més òptims per generar energies renovables i així facilitar, mitjançant l'urbanisme, un model energètic metropolità més descentralitzat.

Es millorarà l'habitabilitat, la qualitat ambiental, l'ús racional de l'aigua i l'aprofitament d'energies renovables, i es fomentarà la rehabilitació d'edificis i la renovació urbana.

Però l'emergència climàtica requereix començar a actuar ja amb mesures urgents. Per això, l'AMB i els ajuntaments metropolitans han començat a desenvolupar una xarxa de "refugis climàtics", per gestionar els episodis de calor i de fred i fer front a les temperatures extremes, que comporten un augment de la mortalitat, sobretot de les persones més vulnerables. Els refugis climàtics permeten que espais polivalents ja existents com casals, biblioteques, parcs, etc. ofereixin confort, aigua i àrees de descans a la població més vulnerable.

Repte 5:

Economia circular i recursos

L'actual model econòmic lineal, basat en el consum de productes d'un sol ús, condemna els recursos materials i energètics del planeta a una ràpida desaparició. L'emergència climàtica ens empeny cap a un model de desenvolupament econòmic circular que redueixi l'extracció de matèries primeres i minimitzi la generació de residus, tot afavorint la reducció i la reutilització tantes vegades com sigui possible.

Actuacions clau

Impulsar una estratègia d'economia circular i potenciar clústers d'empreses del sector de les energies renovables.

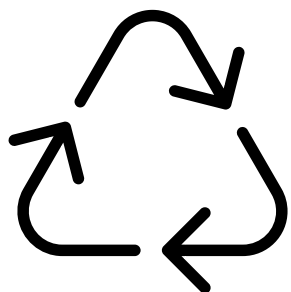
Obligar les empreses prestadores de serveis metropolitans a reduir les emissions durant l'execució dels seus serveis.

Oferir incentius econòmics a les activitats més sostenibles i aplicar un impost sobre el CO₂ a les que generin més emissions.

Incentivar la descarbonització de les grans indústries del règim de comerç de drets d'emissió.

Potenciar l'adhesió de les grans empreses al Programa d'acords voluntaris per reduir les emissions de GEH.

Repte 5: Economia circular i recursos

El PREMET, del residu al recurs

El Programa metropolità de prevenció i gestió de recursos i residus municipals 2019-2025 (PREMET25) planteja:

Impulsar un nou model de consum de recursos i de gestió dels residus que prioritzi la prevenció (tendència al residu zero) i la millora dels sistemes de recollida i tractament de residus metropolitans.

Reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i assolir la neutralitat de carboni del sistema metropolità de gestió de residus.

Assolir una recollida selectiva del 55 % l'any 2025 i del 60 % el 2030, tal com estableixen els objectius europeus de gestió de residus i recursos, apostant per sistemes de recollida com el porta a porta o els contenidors intel·ligents.

Glossari

Glossari de termes relacionats amb l'emergència climàtica

Acció climàtica

Conjunt de polítiques destinades a evitar un augment de la temperatura mitjana global superior a 2 °C respecte a l'època preindustrial.

Acidificació dels oceans

Disminució contínua del pH de les aigües oceàniques per l'addició d'ions d'hidrogen, a causa de l'increment de diòxid de carboni a l'atmosfera. És un procés paral·lel a altres canvis que tenen lloc en els oceans, com la reducció en la concentració d'oxigen i els canvis en la salinitat.

Adaptació al canvi climàtic

Ajustament dels sistemes humans o naturals als efectes inevitables del canvi climàtic. La capacitat d'adaptació al canvi climàtic, juntament amb el risc climàtic i la sensibilitat climàtica, és un dels factors que condiciona la vulnerabilitat. Les mesures d'adaptació al canvi climàtic són, juntament amb les mesures de mitigació del canvi climàtic, un dels pilars fonamentals de la transició climàtica.

Canvi climàtic

Es refereix als canvis naturals del sistema climàtic planetari, els cicles interglacials que succeeixen cada desena de milers d'anys. No és útil per referir-se al fenomen actual, ja que *canvi* és un concepte neutre-positiu, que no reflecteix la gravetat i la magnitud del forçament climàtic generat pels humans.

Comunitats energètiques

Són agrupacions de persones físiques, entitats, pimes i administracions públiques que s'organitzen per solucionar de manera col·lectiva diferents reptes que planteja la transició energètica, a partir de projectes d'abast local i amb la creació de valor social com a objectiu principal.

Glossari de termes relacionats amb l'emergència climàtica

Crisi climàtica

Impacte ambiental i econòmic greu provocat per l'escalfament global. És la situació en què ens trobem, com a conseqüència de dècades d'increment de les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle. Descriu la inestabilitat actual i, com totes les crisis (econòmiques, polítiques o socials), si no se soluciona pot empitjorar.

CO₂ equivalent

Magnitud que permet determinar el potencial d'escalfament global dels gasos amb efecte d'hivernacle a partir de la seva equivalència en diòxid de carboni, mitjançant l'aplicació de potencials d'escalfament per a cada gas.

Descarbonització

Eliminació de carboni de l'atmosfera per frenar l'escalfament global. Es pot referir a la descarbonització de les activitats humanes o dels processos econòmics. Consisteix a fer que un procés o una àrea d'activitat redueixi la seva dependència als combustibles fòssils i les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, generalment d'una manera progressiva.

Desforestació

Acció i efecte de despollar de bosc un terreny extens. Gran part de la desforestació és causada per l'expansió de l'agricultura intensiva, la urbanització i els incendis forestals. La desforestació provoca que els boscos deixin de fer la funció d'embornals i, per tant, deixin d'absorbir diòxid de carboni.

Desertificació

Procés de formació de deserts induït per l'activitat antropogènica i el dèficit de precipitació. La desertificació altera el cicle de l'aigua, amenaça el potencial del sòl de produir aliments i biomassa, provoca pèrdua de la biodiversitat i activa mecanismes de retroacció climàtica que afecten importants paràmetres climàtics.

Glossari de termes relacionats amb l'emergència climàtica

DUM

Distribució urbana de mercaderies. L'increment en la demanda de transport urbà de mercaderies és degut a la concentració de la majoria de població en zones urbanes i al repartiment de gran part de la producció en aquestes àrees densament poblades. La seva eficiència és important, perquè les distàncies relatives d'aquest tipus d'activitats han augmentat considerablement durant els darrers anys.

Economia circular

Model econòmic basat en la reutilització, la reparació, la remanufactura i el reciclatge dels materials i els productes, minimitzant la utilització de matèries primeres, com a alternativa a un model lineal basat en la producció, l'ús i la disposició.

Emergència climàtica

Indica la gravetat de la situació climàtica actual i la necessitat d'actuació immediata, amb mesures excepcionals, per part dels poders públics (com en el cas de les emergències sanitàries, de seguretat o humanitàries). El concepte *emergència climàtica* s'ha banalitzat perquè s'utilitza sense vincular-lo amb mesures urgents i excepcionals.

Emissions difuses

Són les emissions corresponents a les activitats no incloses en el règim de comerç de drets d'emissió (*non-EU ETS emissions*), com el transport, els residus, l'agricultura, els serveis, l'energia o la indústria no regulada.

Emissions del règim de comerç de drets d'emissió (EU ETS)

El règim europeu de comerç de drets d'emissió (RCDE, *EU-ETS d'Emission Trading Scheme*) es va posar en marxa en els vint-i-cinc estats membres de la UE l'1 de gener de 2005. Se centra en els grans emissors industrials, responsables de gairebé la meitat de les emissions de CO₂ de la UE. El nucli del règim el constitueix la moneda comuna d'intercanvi, els drets d'emissió. Un dret autoritza a emetre una tona de CO₂.

Glossari de termes relacionats amb l'emergència climàtica

Escalfament global

Augment gradual de la temperatura mitjana de la Terra per la intensificació de l'efecte d'hivernacle.

Hi ha coneixements científics sòlids (recollits als informes de l'IPCC, entre d'altres) sobre el fet que l'escalfament global actual està forçat per l'emissió massiva de gasos amb efecte d'hivernacle que genera l'activitat humana, sobretot des de la revolució industrial.

Escenari climàtic

Previsió del sistema climàtic futur, tenint en compte les diverses variables que hi intervenen. Podem parlar d'escenaris moderats o extrems, segons les diferents anàlisis.

Fenomen meteorològic extrem

Fenomen meteorològic poc comú o impropï de l'estació meteorològica en un lloc determinat. Episodi meteorològic de gran virulència, que es dona en un curt espai temporal i que comporta danys i perjudicis econòmics, socials i ambientals. Exemples: pluges torrencials, inundacions, sequeres, onades de calor, ventades, temporals marítims, etc.

Gasos amb efecte d'hivernacle (GEH)

Els gasos amb efecte d'hivernacle retenen l'energia solar a l'atmosfera, la qual cosa provoca l'escalfament global (tal com la coberta i les parets transparents afavoreixen l'augment de la temperatura en un hivernacle). La crema massiva de combustibles fòssils (carbó, petroli i gas) genera grans emissions de GEH que comporten un ràpid escalfament global. Els principals GEH són el diòxid de carboni (CO_2), el metà (CH_4) i l'òxid de dinitrogen (N_2O).

Illa de calor urbana

Àrea urbana amb una temperatura ambiental més alta que la de les zones del voltant, a causa principalment de la major absorció de la radiació solar que fan els materials urbans d'edificis, carreteres i altres infraestructures. L'efecte que es produeix en les illes de calor urbanes s'intensifica amb l'escalfament global i el canvi climàtic.

Glossari de termes relacionats amb l'emergència climàtica

Infraestructura verda i blava

Xarxa d'espais naturals, seminaturals i altres elements ambientals estratègicament planificats, dissenyats i gestionats per oferir una gran varietat de serveis ecosistèmics. Inclou espais verds (ecosistemes terrestres) i blaus (ecosistemes aquàtics) i altres elements físics en àrees terrestres (naturals, rurals i urbanes) i marines.

Inundació

Submersió d'una àrea habitualment no coberta per l'aigua, a causa del desbordament d'un riu, del trencament d'una resclosa, d'un desglaç de gran magnitud o d'un temporal marítim.

IPCC

Grup Intergovernamental sobre Canvi Climàtic (de l'anglès *Intergovernmental Panel on Climate Change*). Grup d'experts sobre canvi climàtic de les Nacions Unides.

Justícia climàtica

Conjunt de principis que defensen un tracte just per a totes les persones i tots els països, amb l'objectiu d'evitar les discriminacions que poden comportar determinades decisions i projectes vinculats a la lluita contra el canvi climàtic.

Metabolisme urbà

El metabolisme urbà és el flux de materials i energia sobre el qual recolza el funcionament dels nuclis urbans. L'ordenació dels serveis tècnics, la rehabilitació energètica, la infraestructura verda i blava, les estratègies de sostenibilitat sobre els teixits urbans existents, l'adaptació del planejament als riscos i vulnerabilitats del canvi climàtic i la integració urbana del model de generació energètica són aspectes del metabolisme urbà. Al metabolisme urbà s'associen tots els fluxos d'energia, de materials i d'informació que defineixen una ciutat, juntament amb els impactes que generen els residus.

Glossari de termes relacionats amb l'emergència climàtica

Migrant climàtic

Migrant ambiental que es veu obligat a abandonar el seu lloc de residència habitual a causa de la degradació ambiental provocada pel canvi climàtic. Actualment, el concepte de *migrant climàtic* no està previst en cap llei internacional.

Mitigació

Intervenció humana per reduir l'emissió de gasos amb efecte d'hivernacle o per potenciar la capacitat dels embornals.

Neutralitat de carboni o neutralitat climàtica

Situació en què hi ha un balanç zero entre les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i la seva absorció a través dels embornals.

Onada de calor

Fenomen pel qual la temperatura de l'aire experimenta un augment considerable durant diversos dies, provocat per la invasió d'una massa d'aire càlid. Actualment, les onades de calor tendeixen a ser més freqüents, més llargues i més intenses pels efectes de l'escalfament global.

Petjada de carboni

Quantitat total d'emissions de GEH associades al cicle de vida d'una persona, d'un producte, d'un procés industrial, etc. Impacte ambiental que s'utilitza en l'anàlisi del cicle de vida d'un producte o servei per mesurar la seva contribució al potencial d'escalfament de l'atmosfera.

Pluja torrencial

Pluja extremament forta i violenta, normalment associada a una tempesta i acompanyada de llamps o calamarsa, que sol causar revingudes, rierades, torrentades, inundacions o inundacions sobtades.

Glossari de termes relacionats amb l'emergència climàtica

Punts de no retorn

Són els punts d'inflexió del canvi climàtic, els llindars crítics que, si es superen, provocaran processos naturals amb dinàmica pròpia, independentment del que fem els humans.

Un d'aquests punts de no retorn és la temperatura d'escalfament global, en relació amb el període preindustrial 1880-1900. En general s'havia considerat que els 2 °C d'escalfament eren un punt de no retorn per al sistema climàtic planetari, però un informe de l'IPCC de 2018 situa implícitament aquest punt d'inflexió en 1,5 °C.

Resiliència urbana (al canvi climàtic)

Capacitat d'un sistema socioecològic (entorns humanitzats: urbans i rurals) de resistir i recuperar l'estabilitat en vista dels efectes del canvi climàtic.

Sequera

Situació de dèficit hídric en què les necessitats hídriques de la població, els animals i les plantes no poden ser satisfetes. La sequera es distingeix en sequera meteorològica, sequera agrícola i sequera hidrològica.

Serveis ecosistèmics

Els serveis ecosistèmics són aquells beneficis que un ecosistema aporta a la societat i que milloren la salut, l'economia i la qualitat de vida de les persones. Un servei ecosistèmic deriva de les funcions pròpies dels ecosistemes. De serveis ecosistèmics n'hi ha de quatre tipus, segons el benefici que ofereixin: serveis d'aprovisionament, serveis de regulació, serveis culturals i serveis de suport.

Transició energètica

Abandonament progressiu de l'energia que prové de combustibles fòssils en benefici de l'energia que prové de fonts d'energia renovables. La transició energètica és un dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides. La transició energètica forma part de la transició climàtica i, al seu torn, de la transició ecològica.

Glossari de termes relacionats amb l'emergència climàtica

Vulnerabilitat

Condició resultant de factors o processos físics, socials, econòmics i ambientals que predisposa els elements exposats a un fenomen natural a patir-ne els efectes nefastos.

FONTS

Data de consulta: gener-febrer 2021

TERMCAT, CENTRE DE TERMINOLOGIA. *Termes de l'emergència climàtica: de la crisi climàtica a la transició climàtica* [en línia]. Barcelona: TERMCAT, Centre de Terminologia, cop. 2020. 1 infografia. <https://www.termcat.cat/ca/recursos/productes-multimedia/termes-lemergencia-climatica-la-crisi-climatica-la-transicio>

[https://esadir.cat/entrades/fitxa/node/Vocabulari de la crisi climatica](https://esadir.cat/entrades/fitxa/node/Vocabulari_de_la_crisi_climatica)

<https://www.termcat.cat/ca/diccionaris-en-linia/295>

<https://urbanisme.amb.cat/es/participacio/elaboracio-pdu/accions/taules-tematiques/metabolisme-urba-i-serveis>

<http://blog.creaf.cat/coneixement/que-son-els-serveis-ecosistemics/>

www.meteo.cat

www.miteco.gob.es

